

หลักธรรมาภิบาลของพนักงานต่อการปฏิบัติงาน
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
GOOD GOVERNANCE OF EMPLOYEES TOWARDS
THE OPERATIONS IN LOCAL GOVERNMENTS OF
HAT YAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

มนต์ชัย ช่วยประสม¹, เกียรติมงคล นาคคง², คอยรุดดีน แวยูโซ๊ะ³,
เกียรติศักดิ์ บางกรัก⁴, กมลทิพย์ ชำนาญนา⁵ และธนุวัศ สุวรรณวงศ์^{6*}
Monchai Chuayprasom¹, Kiatmongkol Nakkong²,
Koyruddean Waeusok³, Kiattisak Bangkrak⁴,
Kamonthip Chamnanna⁵ and Danuvat Suwanvong^{6*}

Received Date : May 27, 2020

Revised Date : July 16, 2020

Accepted Date : September 8, 2020

¹⁻⁵ นักศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

⁶ อาจารย์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Corresponding author, E-mail: danuvat.s@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 400 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่าพนักงานมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{x} = 4.47$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.41$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.33$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.25$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.23$) และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.18$) ตามลำดับส่วนความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องของการที่เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประชาชนไม่เข้าใจเรื่องกฎหมายโดยรวม การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัญหาในเรื่องของการคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์ และความยุติธรรมที่ยังเกิดขึ้นภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การปฏิบัติงาน

Abstract

The purposes of this research were to study the level of opinions of the employees on the performance of good governance in the local government organization and to study the problems and obstacles in the operation according to good governance of the employees. The sample consisted of 400 employees from local administrative organizations. Data were analyzed using statistics of Mean, Standard Deviation and Content analysis. The results found that, overall, the opinions of the employees on the performance of good governance of the local government organization in Hat Yai District, Songkhla province was at the highest level ($\bar{x} = 4.31$). When considering each item, it was found that it was in the highest level of 5 aspects, in order from highest to lowest, namely moral principles ($\bar{x} = 4.47$), responsibility principles ($\bar{x} = 4.41$), transparency principles ($\bar{x} = 4.33$), principles of participation ($\bar{x} = 4.25$), the rule of law ($\bar{x} = 4.23$) and the aspect at a high level was the value principle ($\bar{x} = 4.18$) respectively. The opinions of the employees regarding the problems and obstacles in the operation according to the principles of good governance found that the majority agreed that it was a matter of lack of motivation in the work, people do not understand the law as a whole, lack of participation of the people, corruption, the patronage system and injustice that still occur within the local government organization.

Keyword: Good governance, Local government, Operations

1. บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยถือเป็นปัญหาเรื้อรังที่นับวันยิ่งจะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและส่งผลกระทบในวงกว้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ และถือเป็นปัญหาลำดับต้น ๆ ที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เนื่องจากเกิดขึ้นทุกภาคส่วนในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นภาคการเมือง ภาคราชการ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักถูกมองจากสังคมว่าเป็นองค์กรที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชันและมักจะปรากฏข่าวการทุจริตตามสื่อและรายงานของทางราชการอยู่เสมอ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อกระแสการกระจายอำนาจและความศรัทธาต่อระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง ทั้งยังส่งผลให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันมีผลในเชิงลบ สอดคล้องกับการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2561 (ปีซีไทย, 2562) โดยมีการจัดอันดับประเทศต่าง ๆ ในโลก 180 แห่ง ให้คะแนนจากมากที่สุด คือ 100 คะแนน หมายถึงใสสะอาด และน้อยที่สุด คือ 0 คะแนน หมายถึง คอร์รัปชันมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายงานดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ดัชนีคอร์รัปชันโลกปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทย กรณีของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตคอร์รัปชันดี (เนชั่น, 2562) โดยในส่วนของประเทศไทยนั้นยังปรับตัวไม่ดีขึ้น โดยดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันโลก ปี 2561 คะแนนของประเทศไทยขยับอันดับมาที่ลำดับ 99 จากลำดับ 96 ใน 180 ประเทศ ซึ่งอันดับเพิ่มขึ้น 3 อันดับ โดยในอดีตประเทศไทยเคยถูกจัดอันดับความโปร่งใส โดยสถาบัน Transparency International ให้อยู่ในระดับ 3 ของ

ประเทศที่มีการคอร์รัปชันสูงสุดในโลก ซึ่งต่อมาก็ได้พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพการบริหารความโปร่งใสในกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานสากลมากขึ้นถึงแม้ว่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันปี พ.ศ. 2561 ไทยจะปรับตัวไม่ดีขึ้น สืบเนื่องจากประเทศไทยยังคงมีปัญหาคอร์รัปชันซึ่งกระทบต่อการพัฒนาประเทศจากการทำงานในระบบราชการซึ่งมีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นมากมาย

การปฏิรูประบบราชการหรือการส่งเสริมเรื่องหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้ข้าราชการมีการทำงานที่ดีขึ้น โปร่งใสขึ้น และสามารถตรวจสอบได้ มีหลักและวิธีการที่ดีในการบริหารจัดการองค์กร จึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งหลักธรรมาภิบาลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ ภาครัฐ ธุรกิจ ประชาสังคม และปัจเจกชน โดยมีเป้าหมายการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อให้การดำเนินงานเกิดความเป็นธรรม ความสุจริต มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล (ไชยวัฒน์ คำชู, 2545)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ถือเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่บนภูมิศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันของการเป็นพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ถูกจับตามองจากสังคมภายนอกกว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันเช่นกัน (โกวิทย์ พวงงาม, 2559)

ด้วยเหตุนี้ ทางคณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าการส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือว่าจะช่วยลดความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติงานขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นได้ จึงได้ทำการศึกษาหลักธรรมาภิบาลของพนักงานต่อการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยศึกษาความคิดเห็นของพนักงานต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลมาปรับใช้ในการจัดการเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ มุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้มีแนวคิด ทฤษฎี และกรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษา ดังนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

คำว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good governance ได้เกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1989 และได้เข้ามาในประเทศไทยในช่วงปีวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ในขณะนั้น สังคมและเศรษฐกิจไทยได้รับความบอบช้ำจากวิกฤติดังกล่าว

อย่างมาก จนต้องรับความช่วยเหลือจาก IMF (International Monetary Fund) ซึ่งรัฐบาลไทยในขณะนั้นได้ให้คำมั่นสัญญากับ IMF ว่าจะต้องสร้าง Good governance ขึ้นในการบริหารจัดการในภาครัฐ ดังที่กำหนดไว้ในหนังสือแสดงเจตจำนงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับ IMF โดยความหมายของ Good governance นั้นยังมีความเข้าใจที่แตกต่างกัน นักวิชาการหลายท่านได้แปลความหมายของธรรมาภิบาลไว้ เช่น ไชยวัฒน์ คำชู (2545) กล่าวถึงธรรมาภิบาลว่าเป็นสภาวะของการพัฒนาและการบริหารกิจกรรมและนโยบายสาธารณะของชาติขั้นสูงสุด มีส่วนเสริมสร้างให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาหรือทรัพยากรมนุษย์และความเป็นธรรมทางสังคม ในส่วนของการปฏิรูประบบบริหารราชการจะใช้ธรรมาภิบาลเป็นวิธีการหรือเครื่องมือในการพิจารณาจัดการประเด็นปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาโครงสร้างสถาบันการสร้างขีดความสามารถการกระจายอำนาจหน้าที่ออกจากศูนย์กลางความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ การประสานงาน และบทบาทการส่งเสริมธรรมาภิบาล ซึ่งใกล้เคียงกับที่ เกษม วัฒนชัย (2546) กล่าวว่าธรรมาภิบาล เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Good governance ซึ่ง Good แปลว่า ดี Governance แปลว่า การกำกับที่ดี การดูแลอย่างดี ธรรมาภิบาล หรือ Good governance จึงเป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดีเพื่อประกันว่าองค์กรจะไม่มีกรณีฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพธรรมาภิบาล นอกจากนั้น ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2549) ยังได้อธิบายว่า ธรรมรัฐ หมายถึง การบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความ เป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้คนพลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทน ประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนได้อย่างเที่ยงตรง มีรัฐบาลที่ไม่ถืออำนาจ

เป็นธรรม มีความเอื้ออาทรต่อผู้คนไม่ดูถูกประชาชนด้วยการเอาความเท็จมาใช้ และมีอารยะพอที่จะแสดงความรับผิดชอบหากการบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ในประเทศไทยนั้น ถูกบัญญัติใช้เป็นความหมายคำว่า “Good Governance” หรือธรรมาภิบาล โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) โดยทางทีดีอาร์ไอ ได้กำหนดเรื่องธรรมาภิบาลในสังคมไทยให้เป็น 1 ใน 4 ของหัวข้อหลัก ๆ โดยนิยามธรรมาภิบาลว่าหมายถึง “กฎเกณฑ์การปกครองบำรุงรักษาสังคม บ้านเมืองที่ดี อันหมายถึงการจัดการบริหารสังคมที่ดีในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์การและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์การของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริการราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์การอิสระ องค์การภาคเอกชน ชมรม และสมาคม เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม” ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลไทยได้บัญญัติความหมายที่เป็นทางการของคำว่า “Good Governance” ว่าหมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 โดยทุกส่วนราชการต้องถือ ปฏิบัติ ซึ่งตามระเบียบฉบับนี้ได้ระบุถึงหลักการสำคัญของธรรมาภิบาลไว้ 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

3.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานตาม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ได้แก่
(1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม
(3) หลักความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม
(5) หลักความคุ้มค่า (6) หลักความรับผิดชอบ

ปัญหาและอุปสรรค
ในการปฏิบัติงาน
ตามหลัก
ธรรมาภิบาล

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ที่มา : สังเคราะห์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างที่
ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด
สงขลา จำนวน 15 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองควนลัง
เทศบาลเมืองคลองแห เทศบาลเมืองคอหงส์ เทศบาลเมืองทุ่งตำเสา เทศบาล
เมืองบ้านพรุ เทศบาลตำบลคูเต่า เทศบาลตำบลน้ำน้อย เทศบาลตำบล
บ้านไร่ เทศบาลตำบลพะตง องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง องค์การบริหาร

ส่วนตำบลทุ่งใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม องค์การบริหารส่วนตำบลพะตง และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองอู่ตะเภา

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากเกณฑ์ Cochran (1977) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 384 ตัวอย่าง

อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันในกรณีที่ไม่สามารถเก็บแบบสอบถามกลับมาได้ตามจำนวนที่ได้ คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง จากนั้น ทำการสุ่มตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหาดใหญ่ ทั้ง 15 แห่ง เพื่อใช้เป็นตัวแทนของการศึกษา จำนวน 7 แห่ง แบ่งออกเป็นเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนทั้งหมด 7 แห่ง คือ เทศบาลนคร 1 แห่ง กำหนดสัดส่วนเทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 5 แห่ง กำหนดสัดส่วนเทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 4 แห่ง กำหนดสัดส่วนเทศบาลตำบล 2 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง กำหนดสัดส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง

ขั้นที่ 2 จัดทำฉลากรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 15 แห่ง แล้วนำฉลากใส่ลงไปในกล่องทั้ง 4 ประเภทตามที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 จัดฉากในกล่องแต่ละประเภทตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ คือ

กล่องที่ 1 ประเภทเทศบาลนครมีเพียงหนึ่งแห่ง จึงถือเป็นตัวอย่างโดยอัตโนมัติ คือ เทศบาลนครหาดใหญ่

กล่องที่ 2 ประเภทเทศบาลเมืองมีจำนวน 5 แห่ง ได้จับฉลากจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองบ้านพรุ และเทศบาลเมืองควนลัง

กล่องที่ 3 ประเภทเทศบาลตำบลมีจำนวน 4 แห่ง ได้จับฉลากจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านไร่ และเทศบาลตำบลน่าน้อย

กล่องที่ 4 ประเภทองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 5 แห่ง ได้จับฉลากจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

ในส่วนของจำนวนตัวอย่างตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้วิธีการกำหนดสัดส่วนแบบใกล้เคียงกันและให้เกิดการกระจายของแบบสอบถามในหน่วยงาน จึงสรุปจำนวนตัวอย่างดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	หน่วยงานในสังกัด	กอง
1	เทศบาลนครหาดใหญ่	58	6	9
2	เทศบาลเมืองควนลัง	57	8	7
3	เทศบาลเมืองบ้านพรุ	57	7	8
4	เทศบาลตำบลน่าน้อย	57	6	9
5	เทศบาลตำบลบ้านไร่	57	4	14

ลำดับ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	หน่วยงานในสังกัด	กองละ
6	อบต.ทุ่งใหญ่	57	4	14
7	อบต.ท่าข้าม	57	5	11
รวม		N = 400		

ที่มา : สังเคราะห์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

4.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบปลายปิดที่สร้างขึ้นมาจากการประมวลแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) กำหนดค่าน้ำหนักของการให้คะแนนสำหรับคำตอบจากแบบสอบถามไว้ 5 ระดับ โดยระดับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแสดงผลได้ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.20 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.40 - 4.19 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.60 - 3.39 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80 - 2.59 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.79 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ในส่วนของการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างและปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณา

ความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตลอดจนการใช้ภาษา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามที่ยอมรับได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป และผลจากทดสอบพบว่าข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.66 - 1.00 ซึ่งอธิบายได้ว่าเครื่องมือมีความสอดคล้อง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ชุด กับข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างในเทศบาลเมืองคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จากนั้น นำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ในการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นซึ่งต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป และผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.71 - 0.95 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ทุกด้าน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ความคิดเห็นของพนักงานต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน

	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านหลักคุณธรรม	4.47	มากที่สุด
2	ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.41	มากที่สุด
3	ด้านหลักความโปร่งใส	4.33	มากที่สุด
4	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.25	มากที่สุด
5	ด้านหลักนิติธรรม	4.23	มากที่สุด
6	ด้านหลักความคุ้มค่า	4.18	มาก
รวม		4.31	มากที่สุด

ที่มา : สังเคราะห์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31$) และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{x} = 4.47$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.41$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.33$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.25$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.23$) และอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.18$) ตามลำดับ

ในส่วนรายข้อแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3 - 8

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านหลักคุณธรรม

	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	มีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรมและจรรยาบรรณ	4.54	มากที่สุด
2	ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรมและเสมอภาค	4.51	มากที่สุด
3	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ	4.51	มากที่สุด
4	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจรรยาบรรณ	4.40	มากที่สุด
5	ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพโดยเคร่งครัด	4.40	มากที่สุด
รวม		4.47	มากที่สุด

ที่มา : สังเคราะห์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรมและจรรยาบรรณ ($\bar{x} = 4.54$) ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรมและเสมอภาค ($\bar{x} = 4.51$) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ ($\bar{x} = 4.51$) ปฏิบัติหน้าที่

ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{x} = 4.40$) และ
ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพสม่ำเสมอโดยเคร่งครัด ($\bar{x} = 4.40$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านหลักความรับผิดชอบ

	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	4.48	มากที่สุด
2	เอาใจใส่ต่อปัญหาประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน	4.45	มากที่สุด
3	การปฏิบัติงานตรงต่อเวลาตามระยะเวลาที่หน่วยงานกำหนด	4.42	มากที่สุด
4	ปฏิบัติงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของหน่วยงาน	4.37	มากที่สุด
5	ปฏิบัติงานตอบสนองความต้องการของประชาชน	4.32	มากที่สุด
รวม		4.41	มากที่สุด

ที่มา : สังเคราะห์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x} = 4.48$) เอาใจใส่

ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ($\bar{x} = 4.45$)
 ปฏิบัติงานตรงต่อเวลาตามระยะเวลาที่หน่วยงานกำหนด ($\bar{x} = 4.42$)
 ปฏิบัติงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายหน่วยงาน ($\bar{x} = 4.37$)
 และปฏิบัติงานตอบสนองความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 4.32$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านหลักความโปร่งใส

	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	มีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล	4.43	มากที่สุด
2	การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา	4.42	มากที่สุด
3	การปฏิบัติงานพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา	4.36	มากที่สุด
4	มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทันสมัยต่อสาธารณชน	4.27	มากที่สุด
5	สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานได้อย่างทั่วถึง	4.20	มากที่สุด
รวม		4.33	มากที่สุด

ที่มา : สังเคราะห์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) และเมื่อพิจารณา

รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ คือ มีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{x} = 4.43$) การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ($\bar{x} = 4.42$) การปฏิบัติงานพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา ($\bar{x} = 4.36$) หน่วยงานมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทันสมัยต่อสาธารณชน ($\bar{x} = 4.27$) และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานได้อย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.20$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านหลักการมีส่วนร่วม

	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการที่หน่วยงานจัดขึ้น	4.36	มากที่สุด
2	รับฟังปัญหาความต้องการประชาชน เช่น ปัญหาการบริการสาธารณะ	4.34	มากที่สุด
3	ประชาชนมีส่วนร่วมให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน (กล่องรับความเห็น)	4.33	มากที่สุด
4	ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน	4.28	มากที่สุด
5	มีส่วนร่วมวางแผน/เสนอความเห็นต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	3.96	มาก
รวม		4.25	มากที่สุด

ที่มา : สังเคราะห์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) และในรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการที่หน่วยงานจัดขึ้น ($\bar{x} = 4.36$) รับฟังปัญหาความต้องการประชาชน ($\bar{x} = 4.34$) ประชาชนมีส่วนร่วมให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน เช่น กล้องรับความเห็น ($\bar{x} = 4.33$) ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ($\bar{x} = 4.28$) และระดับมาก 1 ข้อ คือ มีส่วนร่วมวางแผน/เสนอความเห็นต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.96$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านหลักนิติธรรม

	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	การเคารพตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร	4.40	มากที่สุด
2	การปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ	4.39	มากที่สุด
3	มีความเข้าใจกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่	4.20	มาก
4	กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่ใช้ในองค์กรมีความเป็นธรรม	4.11	มาก
5	ประชาชนมีส่วนรับทราบเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับขององค์กร	4.08	มาก
รวม		4.23	มากที่สุด

ที่มา : สัมภาษณ์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าอยู่ระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ การเคารพตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร ($\bar{x} = 4.40$) ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ($\bar{x} = 4.39$) และระดับมาก 3 ข้อ คือ เข้าใจกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x} = 4.20$) กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่ใช้ในองค์กรมีความเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.11$) และประชาชนมีส่วนร่วม รับทราบเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบและข้อบังคับขององค์กร ($\bar{x} = 4.08$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านหลักความคุ้มค่า

	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1	มีการปฏิบัติงานตรงต่อเวลาตามระยะเวลาที่หน่วยงานกำหนด	4.30	มากที่สุด
2	เอาใจใส่ต่อปัญหาประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน	4.30	มากที่สุด
3	มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	4.27	มากที่สุด
4	ปฏิบัติงานและให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชน	4.05	มาก
5	ปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของหน่วยงาน	3.97	มาก
รวม		4.18	มาก

ที่มา : สัมภาษณ์โดย มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ (2563)

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ คือ มีการปฏิบัติงานตรงต่อเวลาตามระยะเวลาที่หน่วยงานกำหนด ($\bar{x} = 4.30$) มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ($\bar{x} = 4.30$) มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x} = 4.27$) และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ การปฏิบัติงานและให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 4.05$) และมีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.97$) ตามลำดับ

5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปได้เป็น 7 ประเด็นหลัก ดังนี้ (1) ภาพรวมขององค์กรยังขาดการส่งเสริมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้และยึดมั่นในการบริหารและดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (2) การขาดแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (3) ความพยายามในการเข้าถึงประชาชนของเจ้าหน้าที่แต่ในบางครั้งประชาชนยังขาดหรือไม่ให้ความร่วมมือ (4) ประชาชนไม่ค่อยเข้าใจเรื่องกฎหมายโดยรวม (5) การคอร์รัปชันโดยวิธีการต่าง ๆ ในองค์กรยังคงมีอยู่ (6) ระบบอุปถัมภ์ในการบริหารงานที่เน้นพรรคพวกและคนใกล้ชิดโดยขาดการยึดหลักความรู้ความสามารถ (7) ความอยู่ดีตรมภายใต้การบริหารงานแบบไม่เท่าเทียมกัน ขาดความเสมอภาค ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา คณะผู้วิจัยมีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1) ข้อมูลความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักคุณธรรม ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ คະสุดใจ (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด งานวิจัยของเรณู หมั่นห่อ (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด งานวิจัยของลาซิด ไชยอนงค์ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิภาพของการของศาลยุติธรรม ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของกมลลักษณ์ ธนนานต์เมธี (2559) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคณะผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า

เนื่องจากในบริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสงขลา ถือเป็นองค์กรที่ยึดหลักความโปร่งใสที่ถือว่ามีความสัมพันธ์กับหลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม โดยเห็นได้จากการให้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนที่มีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ประกอบกับมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน อีกทั้งการบริหารงานมีการดำเนินงานตามกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ จึงทำให้นักวิชาการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรมและเสมอภาค โดยเห็นได้จากการได้รับรางวัลต่าง ๆ เช่น เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้รับคัดเลือกเป็นสำนักทะเบียนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2560 และได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 เทศบาลน่าอยู่ยั่งยืน ประจำปี พ.ศ. 2559 รวมถึงรางวัลการบริการภาครัฐแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2559 และได้มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์รายงานข้อมูลเกี่ยวกับโครงการประจำปี เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ส่วนเทศบาลเมืองบ้านพรุ ได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่นต้นแบบ ปี พ.ศ. 2551 ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม นายสินธพ อินทร์นัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ได้รางวัลงานส่งเสริมท้องถิ่นปลอดทุจริต ประจำปี พ.ศ. 2559 โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น

2) ข้อมูลความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของธนภฤต โพธิ์เงิน (2557) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อ

ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดปทุมธานี และงานวิจัยของณัฐ วิมลพีรพัฒนา (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานองค์กรกระบวนการยุติธรรมโดยศึกษากรณีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก โดยคณะผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในบริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีการรณรงค์ให้ประหยัดทรัพยากร เช่น น้ำ ไฟฟ้า การใช้กระดาษ Reuse เป็นต้น อีกทั้งมีการใช้เทคโนโลยีเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุนและลดขั้นตอนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตามแนวการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ รวมทั้งมีการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงาน จึงทำให้บุคลากรมีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ควรปรับปรุงการปฏิบัติงานภายใต้หลักความคุ้มค่าให้มีระดับที่สูงขึ้น โดยผู้บริหารท้องถิ่นควรสร้างเป็นนโยบายเร่งด่วนขององค์กร โดยกำหนดในแผนยุทธศาสตร์ท้องถิ่นทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกและทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อหลักความคุ้มค่าภายในองค์กร

8. เอกสารอ้างอิง

- กมลลักษณ์ ชนानันต์เมธี. (2559). *อิทธิพลของธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาการบริหารการพัฒนาองค์การ). มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา. นครสวรรค์.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2559). *การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2549). *อาวูธมีชีวิต?: แนวคิดเชิงวิพากษ์ว่าด้วยความรุนแรง*. กรุงเทพฯ: ฟาเดียวกัน.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). *ธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- ณัฐ วิมลพีรพัฒนา. (2556). *แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานองค์กรกระบวนการยุติธรรม: ศึกษากรณีกรมสอบสวนคดีพิเศษ*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.
- ธนกฤต โพธิ์เงิน. (2557). “ปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดปทุมธานี”. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 6(2). น. 320-328.

เนชั่น. (2562). "เนชั่นวิเคราะห์เลือกตั้ง" 2562 "เพื่อไทย" มาวิน [ทีวีออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2562, จาก <https://www.nationtv.tv/main/content/378694863>

บีบีซีไทย. (2562). คอร์รัปชัน : อันดับความโปร่งใสไทยปี 2018 ตกจาก 96 เป็น 99 [หนังสือพิมพ์ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2562, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-47028658>

เรณู หมั่นห่อ. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.

ลาชิด ไชยอนงค์. (2556). ธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การ กับประสิทธิผลองค์การของศาลยุติธรรม: ตัวแบบสมการโครงการ. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกริก. กรุงเทพฯ.

สุรเชษฐ์ คະสุดใจ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.

Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. (13th ed.). New York: John Wiley & Sons.